

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av arkeologiska fynd från Adelgatan i Lund

Linderson, Hans

2015

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2015). *Dendrokronologisk analys av arkeologiska fynd från Adelgatan i Lund*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2015:22). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

31 mars 2015

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2015:22
Hans Linderson
**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV ARKEOLOGISKA FYND FRÅN
ADELGATAN I LUND**

Uppdragsgivare: Kulturen, Box 1095, 211 04 Lund (kontaktperson: Aja Guldåker)

Område: Lund **Prov nr:** 69527-69534 **Antal sågprov:** 8+1 vedbestämning(10 st)

Dendrokronologiskt objekt: Brunn delvis återanvänt virke från en dörrpost samt vedbestämning av risbädd

Resultat:

Dendro nr:	Prov Nr:	Träd -slag	Antal år; (2 radie om inget annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) E= eller lika med V(vinterhalv-året)	Trädets egenålder ±20år
69527	A1	Ek	198;3	Sp 19, W	1196	V 1196/97	270
69528	B2	Ek	115	Ej Sp	Ej datering	-	170
69529	C2	Ek	76	Ej Sp, nära Sp	Ej datering	-	140
69530	D3	Ek	56	Ej Sp	1015	E 1025	200
69531	E1	Ek	104	Ej Sp	1095	E 1105	200
69532	F3	Ek	73;4	Ej Sp	Ej datering	-	140
69533	G1	Ek	129	Sp 12, W	1096	1102 ± 6	180
69534	H1	Ek	92;1	Ej Sp	Ej datering	-	190
risbädd		Salix				sommar	

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Minst två vitt skilda dateringar uppträder i brunnen, den yngre, prov **A1**, är avverkad **vinterhalvåret 1196/97** samt den äldre, prov **G1**, är avverkad någon gång under åren **1096-1108** övriga prov saknar ytvedsindikationer så att endast "efterdateringar" kan ges (*terminus post quem*). Två av dessa dateras, prov D3 och E1, de täcker båda de ovan angivna dateringarna. Proveniensen är lokal.

Risbädden undersöktes genom att tio vedstycken analyserades av det grövre materialet samtliga är av **Salix**. Tre svenska gruppnamn finns av detta släkte, pil, sälj och vide. De flesta var avverkade på **sommaren** några var så nedbrutna att detta inte var möjligt att bestämmas.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har trädets bedömda egenålder angivits.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891 Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se
